

การพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในมิติใหม่ของการปฏิรูปการศึกษา*

(คณะผู้วิจัย : ดร.พรรณี บุญประกอบ ผศ.ดร.รัตติกรณ์ จงวิศาล รศ.ดร.ดุขฎิ โยเหลา
ผศ.ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร อาจารย์ ทัศนมา ทองภักดี และ อาจารย์วันทนา เมืองจันทร์)

ดร. พรรณี บุญประกอบ**
ผศ.ดร.รัตติกรณ์ จงวิศาล***

บทคัดย่อ

การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้ในการเปลี่ยนแปลงที่มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงโรงเรียน ให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา นับเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อสร้างหลักสูตรและชุดฝึกอบรมรวมทั้งศึกษาผลของการใช้หลักสูตรและชุดฝึกอบรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในมิติใหม่ของการปฏิรูปการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและชุดฝึกอบรมมี 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดกรอบคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การกำหนดแนวทางในการจัดทำหลักสูตรและชุดฝึกอบรม 3) การสร้างหลักสูตรและชุดฝึกอบรม 5 โมดูล ตามทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของเบส (Bass) 4) การพัฒนาและการหาคุณภาพเครื่องมือวัด 2 ชุด ได้แก่ แบบวัดเจตคติต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 และ 0.94 ตามลำดับ) 5) การทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 30 คน และภาคอื่นอีก 4 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 34 คน 6) การปรับปรุงการพัฒนาเป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ และ 7) การติดตามผลการฝึกอบรมในช่วงเวลา 1-3 เดือน โดยผ่านทางกิจกรรม 3 อย่าง ได้แก่ การสื่อสารสัมพันธ์ 2 ครั้งถึงผู้รับการอบรม กระดานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (web board) และ การสร้างเครือข่ายและการดำเนินกิจกรรมของผู้รับการอบรมกับสถานศึกษาของตน

ผลการวิจัยพบว่า ได้หลักสูตรและชุดฝึกอบรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในมิติใหม่ของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเมื่อทดลองใช้แล้วผู้รับการอบรมมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เจตคติต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่อการฝึกอบรมอยู่ใน

* งานวิจัยนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

** อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระดับมากและหลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการประเมินโครงการฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีเจตคติที่ดีมากต่อการฝึกอบรม ผลสรุปความคิดเห็นบันทึกจากกัลยาณมิตรผู้เข้ารับการอบรมระบุว่า เป็นหลักสูตรที่ดีมาก มีความเหมาะสม ผลการติดตาม หลังจากฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 18 คน ได้รายงานถึงกิจกรรมที่ทำหลังการฝึกอบรมอย่างหลากหลายและน่าสนใจ โดยนำความรู้แนวทางที่ได้รับการอบรมไปใช้ในสถานการณ์จริงที่โรงเรียน มีการถ่ายทอดแนวคิดทฤษฎีสู่ครู อาจารย์ของโรงเรียน และมีการทำงานหลายรูปแบบร่วมกับโรงเรียนในเครือข่าย

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิรูปการศึกษา
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เจตคติต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

Abstract

The Development of academic administrators for transformational leaders capable of transforming schools in alignment with educational reformation was regarded as a particularly important and crucial issue. The objective of this research was to construct curriculum and training modules, for academic administrators in the new dimensions of educational reform.

Research methodology. The development process of curriculum and training modules comprised of seven steps, as in the followings. 1) Stipulate the framework of characteristics necessary in academic administrators. 2) Determinate the guidelines for the preparation of curriculum and training modules. 3) Construct a curriculum and 5 training modules according to transformational leadership theory of Bass. 4) Develop and validate the two sets of measuring instrument; i.e. attitude toward transformational leadership measurement and transformational leadership measurement (with confidence levels of 0.95 0.94' respectively). 5) Try out the application on samples of academic administrators from secondary schools affiliated with Office of the Basic Education Commission, 30 from the Northeast region and 4 from other regions, totaling 34 persons. 6) Revise and develop the curriculum into the completed version. 7) Monitor of training results for a period of three months through three types of activities; i.e. two newsletters to trainees, web board, and networking and trainees' conducted activities with their respective academic institutions.

Results of the research: A new curriculum and training modules for academic administrators in the new dimensions of educational reform had been developed. After these curriculum materials had implemented the results could be concluded as follows: Trainees possessed high degree of overall

transformational leadership and in all specific aspects of transformational leadership. Attitudes toward transformational leadership were at the high level prior to training, and at the highest level after training. The mean score of post-training attitudes toward transformational leadership was higher than the pre-training mean, of statistically significant at the .01 level. Overall result of assessment on training project was at the Most appropriate level, and trainees have very good attitude toward training. Summary of opinions from the trainees indicated the curriculum to be very good and appropriate. Post-training monitoring of result showed 18 trainees reporting diverse and interesting post-training activities:-by applying knowledge and guidelines gained from training to actual situations in schools, by conveying concepts and theories onto schools' teachers and instructor, and through a variety of cooperative efforts with schools in network.

Key Words : Curriculum development, Training modules Academic administrators, Educational Reform, Transformational Leadership, Attitudes to ward Transformation Leadership